

Харків у роки Другої Світової війни

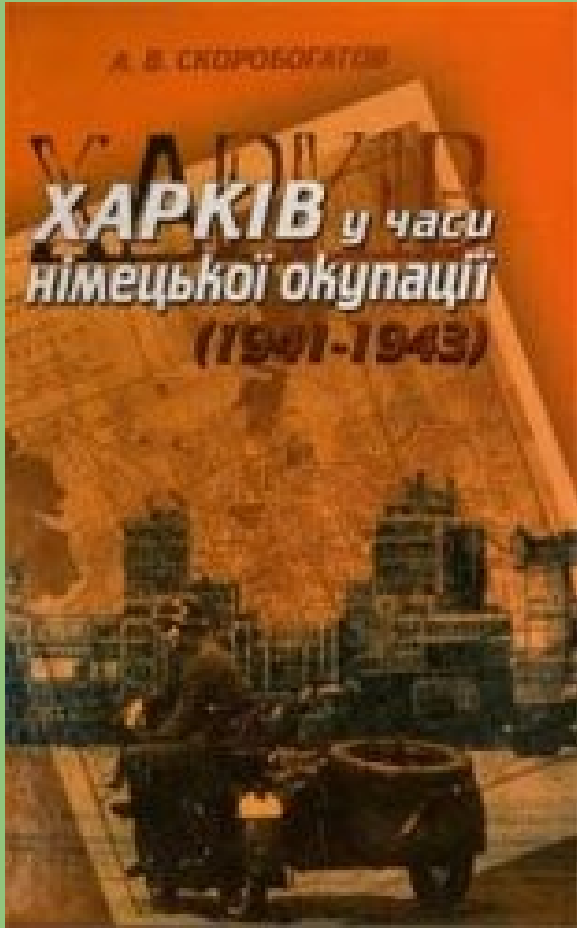

1939 – 1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

9 травня 2020 року виповнюється 75 років від дня Перемоги у Другій світовій війні. Ця війна стала жахливим випробуванням для усього світу. Для нашого міста також. Тисячі мешканців було вивезено до Німеччини, ще більше вбито. Втрати радянських військ за визволення Харкова стали найбільшими за усі битви у війні. Місто зазнало великих руйнувань, вважається, що так постраждав тільки Дрезден.

Харків – місто воїнської слави! За період війни 227 харків'ян удостоєні високого звання Героя Радянського Союзу. Центральна наукова бібліотека пишається тим, що з 1959 по 1963 рр. її очолював Герой Радянського Союзу Дмитро Андрійович Ушаков (1919-2011).

У фондах ЦНБ зберігається колекція книг, присвячених подіям Другої світової війни, особливо у Харкові. Пропонуємо переглянути деякі з цих видань.

У цій книзі, на широкій базі недосліджених раніше архівних матеріалів, вперше у вітчизняній історіографії розкривається військова доля міста Харкова, окупованого вермахтом. Всебічне відтворення дійсної картини окупації спонукало автора до глибокого аналізу встановленого в Харкові «нового порядку», ставлення до нього різних політичних сил і населення міста. У центрі уваги автора – доля простої людини під час окупації, її повсякденне життя. Хто опинився під німцями, як ці люди жили і як вони вижили у часи воєнного лихоліття.

URL:
<https://twitter.com/VasiliyIvanov/status/827925986297655297/photo/2>

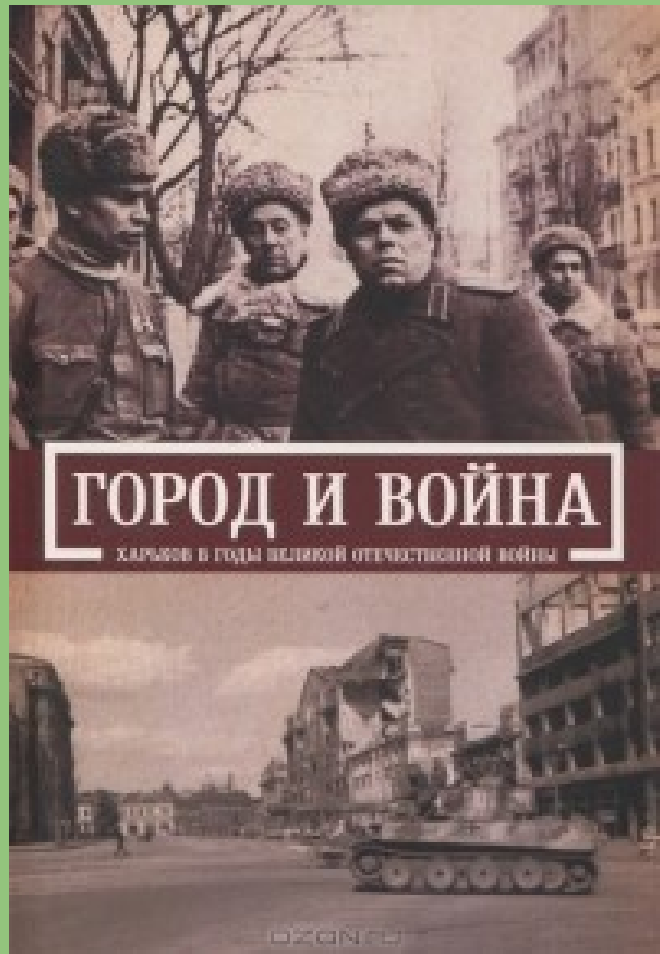

URL: <https://allkharkov.ua/articles/other/harkov-pod-nemeckoi-okkypaciei-1940-h-godov-ynikalnye-fotogr.html>

URL: <https://twitter.com/VasiliyIvanov/status/827925986297655297/photo/1>

Цей збірник містить документи особистого походження (спогади, щоденники, листи, стенограми тощо), у яких відображена історія м.Харкова у період Другої Світової війни. Ці документи були створені у різні часи, починаючи з 1941 року і до недавнього часу. Велика частина документів публікується у книзі вперше.

URL: <http://izvestia.kharkov.ua/on-line/gorod/1186315.html>

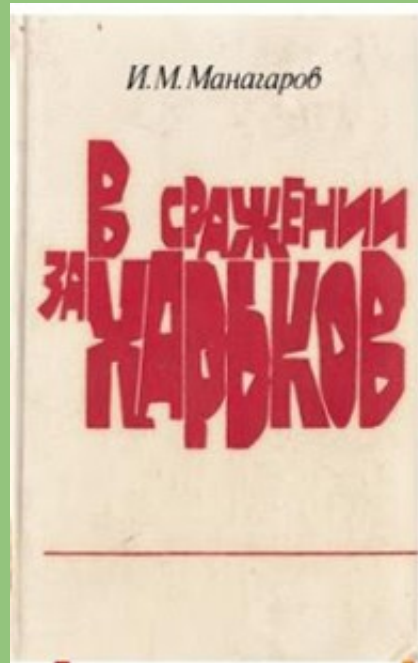

URL:

<https://www.facebook.com/mykharkov/photos/pcb.1051866451659800/105186628326489/?type=3&theater>

Центральне місце в книзі колишнього командувача 53-ю армією, Героя Радянського Союзу І.М. Манагарова займає розповідь про бої, які вела армія за звільнення Харкова від фашистських загарбників.

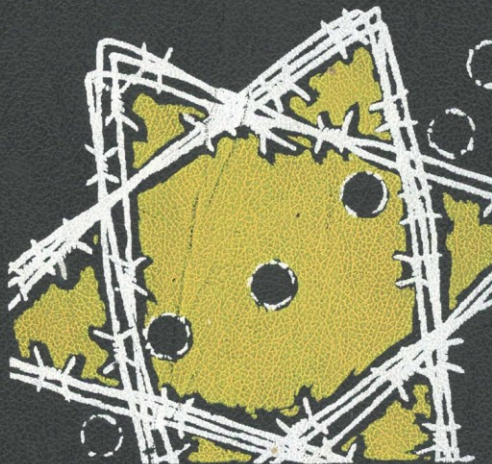
URL: <https://www.057.ua/news/1217659/voennyj-harkov-pocemu-gorodu-ne-dali-zvanie-geroa-i-skolko-ludej-otdali-zizn-za-harkov>

Н595955

Ю.М. ЛЯХОВИЦКИЙ

ПОПРАННАЯ МЕЗУЗА

КНИГА
ДРОБИЦКОГО
ЯРА

Ю.М. ЛЯХОВИЦКИЙ

ПОПРАННАЯ МЕЗУЗА

КНИГА
ДРОБИЦКОГО
ЯРА

СВИДЕТЕЛЬСТВА,
ФАКТЫ,
ДОКУМЕНТЫ
О НАЦИСТСКОМ
ГЕНОЦИДЕ
ЕВРЕЙСКОГО
НАСЕЛЕНИЯ
ХАРЬКОВА
В ПЕРИОД
ОКУПАЦИИ
1941-1942

выпуск 1

ХАРЬКОВ
ОСНОВА
1991

Автор цієї книги Юрій Михайлович Ляховицький - кандидат технічних наук, доцент - один з першовідкривачів в новітній історіографії теми геноциду єврейського населення Харкова у період його німецько-фашистської окупації (1941-1943). Ця книга стала першою з даної тематики і відкрила книжкову серію «Єврейський геноцид в Україні в період окупації. 1941-1944».

Видавництво університету «Основа» єдине з 12 існуючих у той час радянських видавництв, яке наважилося на видання цієї книги

Drobytsky Yar in Kharkiv. Этот файл доступен по лицензии Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported

Харківська обласна державна адміністрація
Державний архів Харківської області

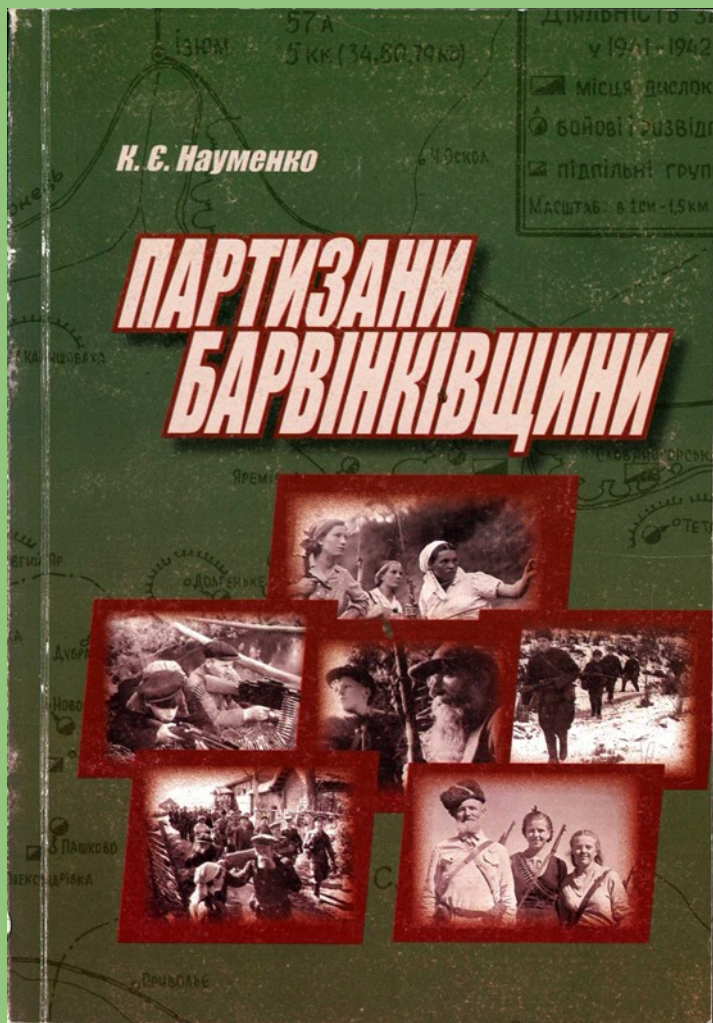
ВІЙНА ОЧИМА ДІТЕЙ

Збірник архівних документів

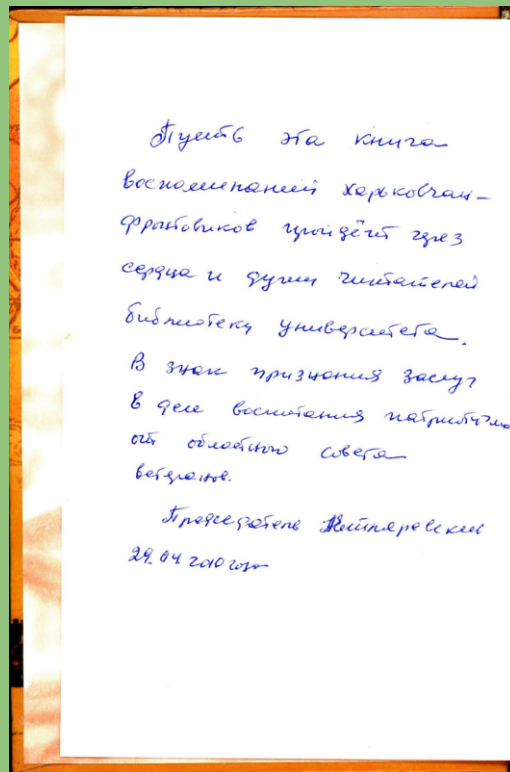
У виданні вперше публікуються письмові роботи – спогади дітей, учнів сільських шкіл різних районів Харківської області та м. Харкова про пережите під час нацистської окупації 1941 – 1943 років.

Воєнно-історичний нарис відтворює організацію, структуру та бойові дії партизанських загонів і пов'язаних з ними підпільно-диверсійних груп Барвінківщини в роки нацистської окупації 1941-1943 рр. у широкому контексті суспільно-політичного життя населення району.

Ця книга про героїв, які знали що загинуть, але крокували в безсмертя. Пам'ять про їх подвиг житиме вічно. Про це свідчать експозиції в музеях, все нові і нові книги, незабутні вистави, полотна видатних художників, присвячені війні. Книга призначена для істориків, краєзнавців, усіх, хто цікавиться історією Другої Світової війни.

Справжня роль і значення Харкова в подіях 1941-1943 років на Лівобережній Україні, особливості розвитку Харківського військово-промислового комплексу, сили Харківського військового округу напередодні і в перші місяці війни, реалії життя харків'ян, правда про харківські «катакомби», приховані сторінки історії краю, причини прориву ворога на територію Східної України ... Розгляд цих та ряду інших питань базується в книзі на широкому масиві неопублікованих архівних матеріалів і спогадах очевидців.

В.К. Вохмянин А.И. Подопригора

ХАРЬКОВ, 1941-й

ЧАСТЬ ПЕРВАЯ

У КРАЯ ГРОЗЫ

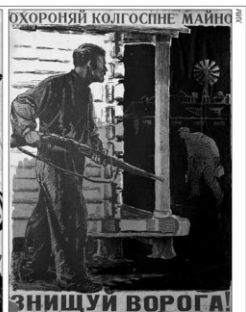
«МЫ — ДОБРОВОЛЬЦЫ...»

Одні з перших місяців війни свідчили, що налічався один Харківський батальйон і за 8 років організації істребительных батальйонов (до 200 чол. в кожному). Обеспечение оружием и боеприпасами — через Украиную военную организацию НКВД и из местных запасов. Комплектование людьми — из числа призывников, смель, самоотверженных комсомольцев, комсомолов, советских активистов, способных владеть оружием, без отрыва их от постоянной работы [23, с. 542-543].

Первым звеном цепи истребителей стали истребительные батальоны НКВД, сформированные в соответствии с постановлением СНК СССР от 24 июня 1941 г. «О мероприятиях по борьбе с парашютными десантами и диверсантами противника в прифронтовой полосе». На следующий день телеграфом был введен в действие приказ НКВД СССР о создании штаба по работе с начальником Главного управления погранвойск НКВД генерал-майором Г.А. Петровым и оперативных групп территориальных органов

НКВД. В течение 24 часов при городских, районных и уездных отделах НКВД были начаты и за 8 суток организованы организации истребительных батальонов (до 200 чол. в каждом). Обеспечение оружием и боеприпасами — через Украиную военную организацию НКВД и из местных запасов. Комплектование людьми — из числа призывников, смель, самоотверженных комсомольцев, комсомолов, советских активистов, способных владеть оружием, без отрыва их от постоянной работы [23, с. 542-543].

В Харьков истребительных батальонов НКВД было 10 (до 5 000 бойцов), но в Октябрьском и Краснобаковском районах их численность не превышала роты [145]. Меньше штатной была она и в остальных в Сталинском к 26 августа 1941 г. — 187 чол., в Кагановском — 178, в Коминтерновском — 138 чол. В первые дни месяца набиралась техника людей из батальона Сталинского района Харьков 74 чел., Кагановского — 82, Краснобаковского — 88. А в Коминтерновском не только выбито 78 бойцов, но и трижды сменялся командир и дважды — командир батальона.

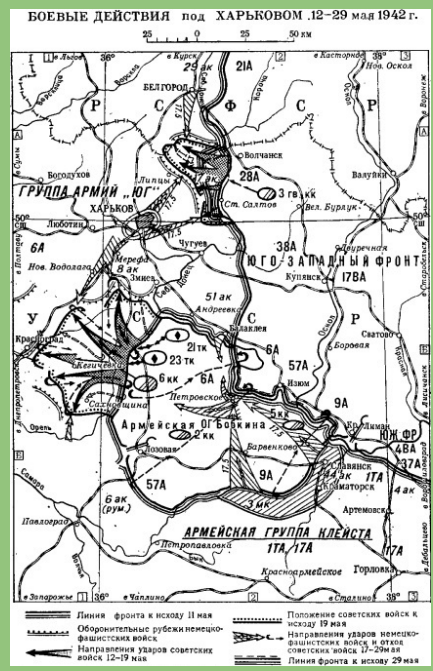
Плакаты харьковских художников, выпущенные в июне-июле 1941 г., наглядно показали задачи, стоявшие перед истребительными батальонами и населением городов и окрестных районов области.

БИТВА
ЗА
БИТВОЙ

БОЕВЫЕ ДЕЙСТВИЯ
12-28 МАЯ 1942 ГОДА

Книга посвящена трагичным подиям весни 1942 року, коли блискуче розпочатий наступ під Харковом у лічені дні перетворився на грандіозне оточення, яке закінчилося знищенням двох армій і армійської групи.

Bundesarchiv, Bild 183-B12885
Foto: Herber | Oktober 1941

URL:<https://www.057.ua/news/1217659/voennyj-harkov-pocemu-gorodu-ne-dali-zvanie-geroa-i-skolko-ludej-otdali-zizn-za-harkov>

URL: <https://e-news.su/mnenie-i-analitika/239827-osvobozhdenie-harkova-ot-nemecko-fashistskih-zahvatchikov.html>

...«Переможці» — заключна частина історико-меморіального видання Книги Пам'яті України, на сторінках якої увічнені імена ветеранів Другої світової війни, чії долі пов'язані з Харківщиною.

Книга ілюстрована фотографіями колишніх фронтовиків, партизанів, підпільників. Том відкривають біографії Героїв Радянського Союзу, долі яких пов'язані з Харківщиною.

Додатковий поіменний список увічнює полеглих захисників Батьківщини, які народилися, мешкали на території Харківської області, померли в госпіталях або загинули під час боїв та у фашистському полоні. До списку увійшли також імена воїнів-харків'ян, особи яких встановлено за іменними медальйонами, знайденими пошуковими загонами...

ПЕРЕМОЖЦІ

КНИГА ПАМ'ЯТІ УКРАЇНИ

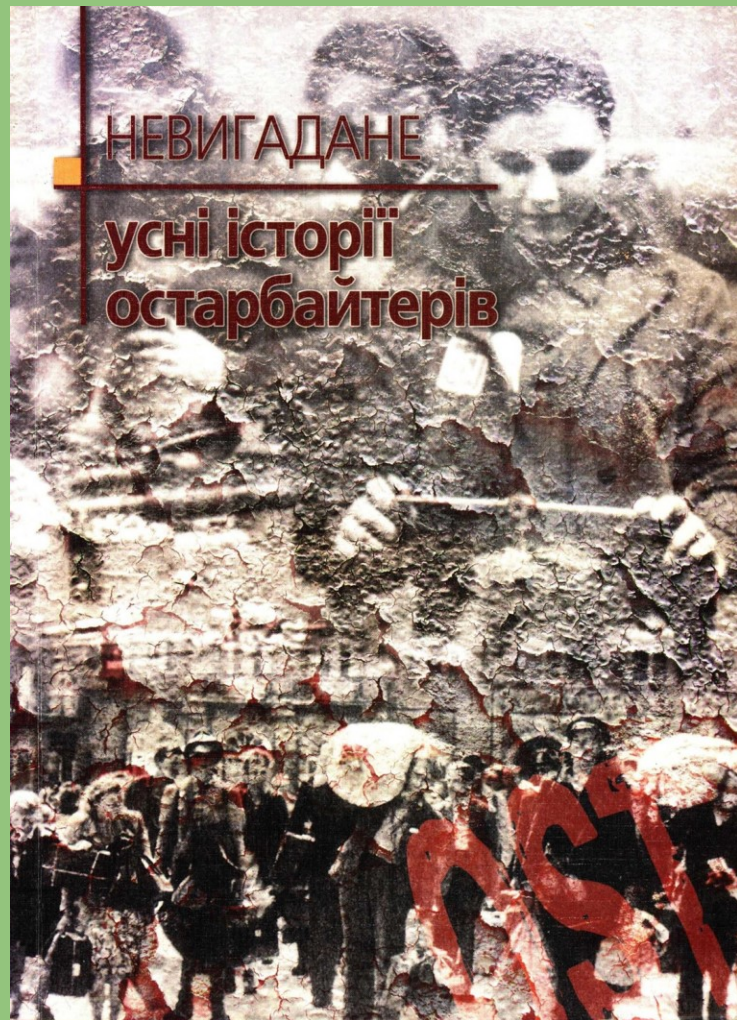

Харківська область

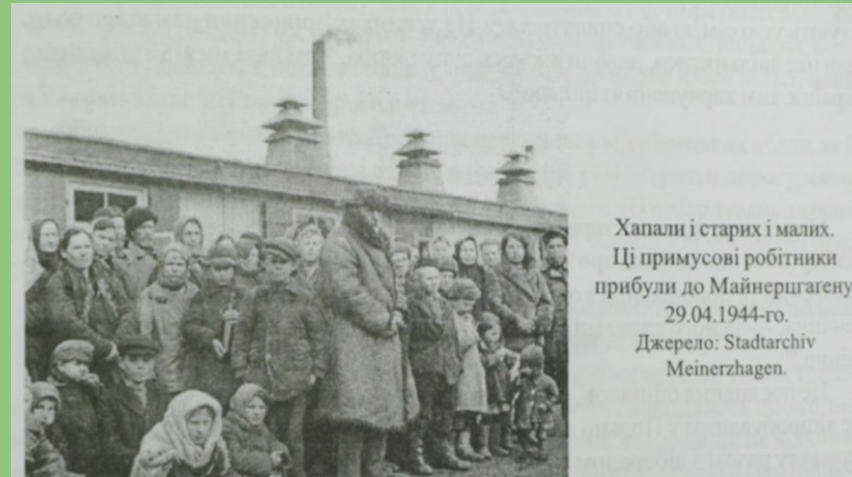

Том 4 (27)

1939
1945

Зібрані у даному виданні усні історії присвячені трагічному досвіду перебування колишніх остарбайтерів міста Харкова на примусових роботах у нацистській Німеччині у роки Другої світової війни.

Хапали і старих і малих.
Ці примусові робітники
прибули до Майнерцгагену
29.04.1944-ро.
Джерело: Stadtarchiv
Meinerzhagen.

ХАРЬКОВ

1941-1943...

Цей фотоальбом було підготовлено на основі архівних матеріалів. Тут представлені фото м.Харкова у період Другої Світової війни і період відновлення.

URL: <https://stroyobzor.ua/news/96271.html>

Ю.И. Журавский
Б. П. Зайцев
Б. К. Мигаль

ХАРЬКОВСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

в годы Великой
Отечественной
войны

Вышла школа

www.shukach.com
Автор фото: Tan-Tol

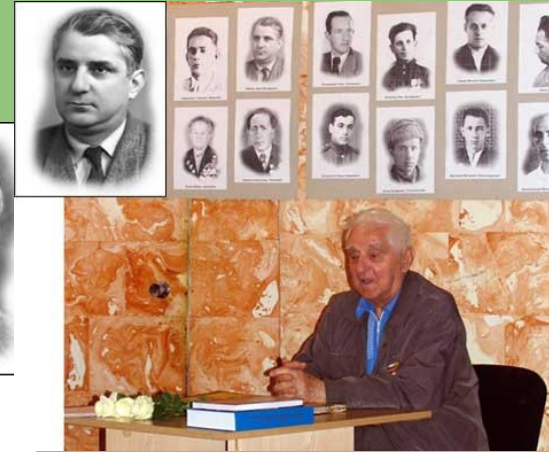
В. С. Коган
В. В. Софронин

СОТРУДНИКИ
УФТИ—
УЧАСТНИКИ
ВЕЛИКОЙ
ОТЕЧЕСТВЕННОЙ
ВОЙНЫ

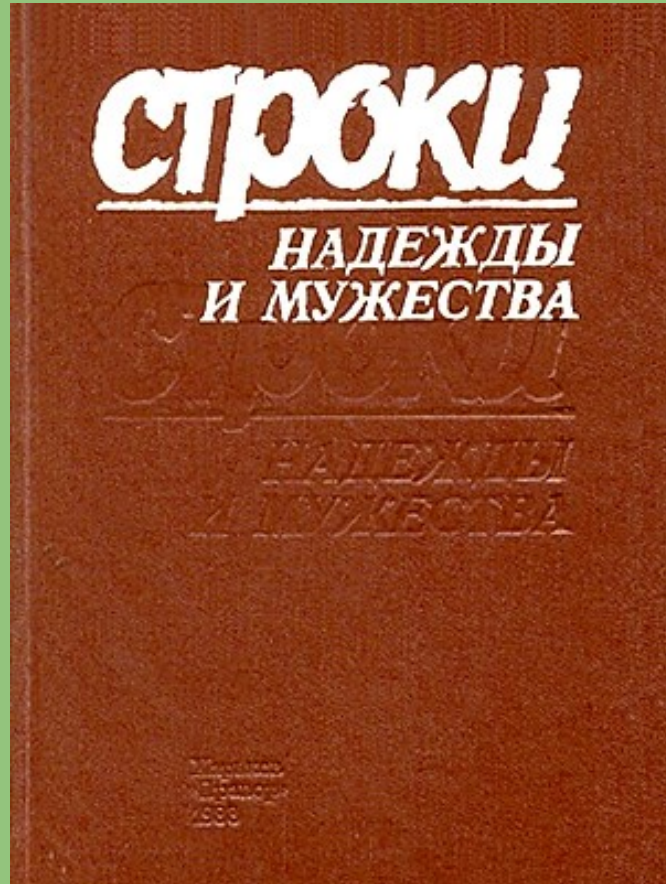
У цій книзі своїми спогадами поділилися співробітники УФТІ, які брали участь у війні.

Володимир Соломонович Коган

Арон Матвійович Маркус

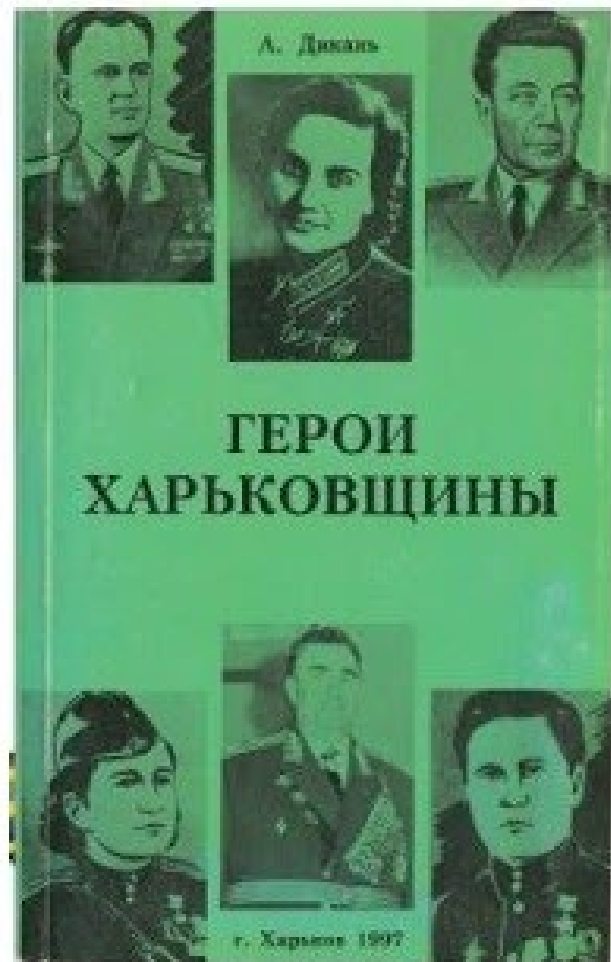
У книзі зібрано листи харків'ян 1941-1945 рр. Автори цих листів - фронтовики, партизани, підпільники, вивезені на фашистську каторгу люди. Хвилюючі людські документи зберегли подих воєнного лихоліття, розповідають про нелегкий шлях, яким наш народ йшов до Перемоги. Правдиві, часто гіркі рядки відтворюють сторінки нашої славної історії, допоможуть згадати про війну тим, хто її пережив, а молодим читачам дізнатися про той героїчний час.

*Дикань А.П. Герои Харьковщины. – Х.:
Харків, 1998 . – 351 с. : ил.*

Книга "Герои Харьковщины" розповідає про героїв Радянського Союзу, які народилися на Харківщині, й дістали це високе звання при захисті своєї Батьківщини в роки Великої Вітчизняної війни. Факти бойових епізодів героїв, викладені в книзі, взяті з архівних документів та з нагородних листів.

**Герой Радянського Союзу
Дмитро Андрійович Ушаков (1919-2011)**

Герой Радянського Союзу
Дмитро Андрійович Ушаков (1919-2011)

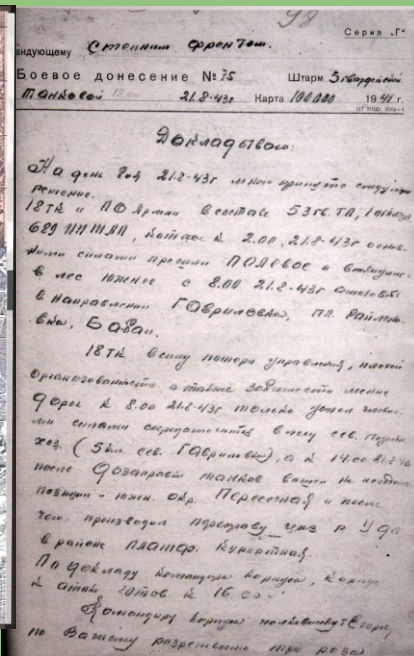
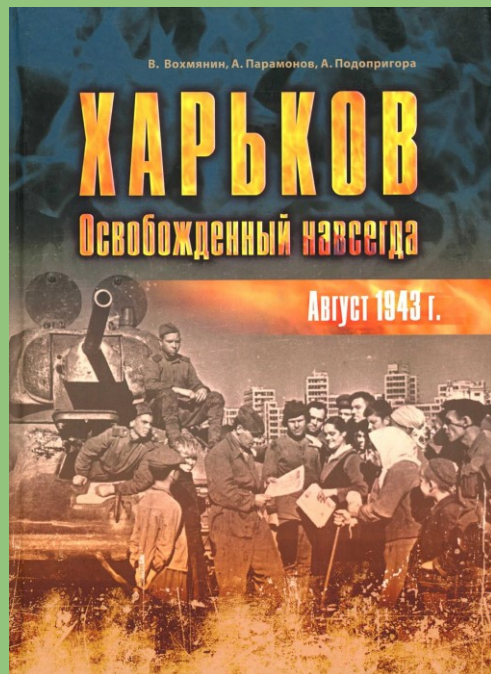
URL:

<http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/15336/2>

У жовтні 1943 р. за мужність та відвагу, вміле командування при забезпеченні переправи через р. Дніпро був удостоєний звання Героя Радянського Союзу.

23 вересня 1943 року. Красноград

Книга присвячена ходу та проблемам Белгородсько-Харківської наступальної операції Червоної Армії (3-23 серпня 1943 року) - одній з найбільш відомих і досі недостатньо вивчених битв Другої світової війни, подій, які призвели не тільки до звільнення другого за величиною міста України, але і до початку повного і остаточного вигнання гітлерівських загарбників з окупованих територій СРСР.

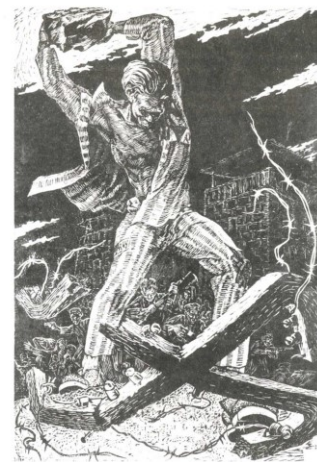

Воспоминания
харьковчан – бывших узников
фашистских концлагерей

**МЫ
ПОБЕДИЛИ
СМЕРТЬ**

центральной
научной библиотеки
ХНУ!
Против! Запечено!
Нам друг сделать вас для тех,
чтобы это живое не похоронили.
от имени авторов воспоминаний
Крестьянчук Элла Александровна

МЫ ПОБЕДИЛИ СМЕРТЬ

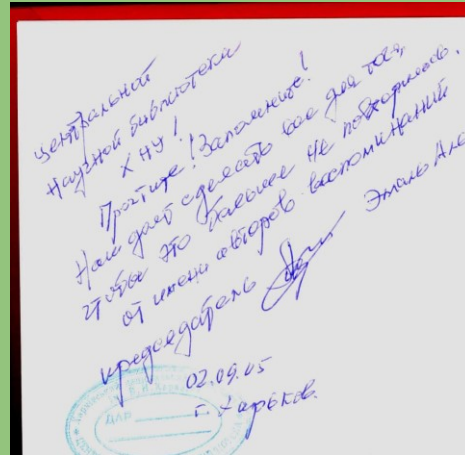
Воспоминания
харьковчан – бывших узников
фашистских концлагерей

ПРАЦІВНИКИ ТИЛУ І ДІТИ ВІЙНИ - ВЕЛИКІЙ ПЕРЕМОЗІ

У книзі зібрані матеріали про двічі Героя соціалістичної праці Сергеєва В.Г., та інших нагороджених Героїв соціалістичної праці, Героїв України, кавалерів трьох орденів Трудової Слави, а також спогади учасників бойових дій у роки Другої Світової війни, працівників тилу, дітей війни, ветеранів праці, ветеранських активістів, чия молодість або дитинство припали на роки воєнного лихоліття. Пам'ять про їхні героїчні, трудові, творчі справи навічно залишиться в нашій історії.

мисе посылать, мама, притворилась, что
аврил сохотел переодетый ковер, сказала что
окупает нашивки, и дала за него по...

Этот же, где...

и Нахилас, Война, все рухнуло, и...

продеи в...

диревню...

он броне...

нас провер...

Мама два...

Харькове. Дочка была не...

Когда началась война. Из...

Заводы грабники стояли. Я...

Кто поб...

А некото...

Намечал, и...

оставили...

Многи любил...

занимался...

Мама да под...

Брат и бабушка носили...

Она мизантропа...

моя а сильная. Мамина все...

дом 14. Отец мать за брата и я, селе жила
Бабушка. Война началась...

и дошли до Паморова...

Дорога на Мичку. Нам...

селе. Наша Красная Армия...

Фили...

продеи в...

Назад. И через некото...

и. Изю середочку нагн...

своем герале. И ночью пр...

вдвигали нас сбирене...

Полетели лес по...

Поблизости р-н...

получили быши тали да...

становя. До вой...

дом 14. Отец мать...

Бабушка. Война...

и дошли до Пам...

остался. Дочки...

Дорога на Мичку...

селе. Наша Красная Армия...

и горы и ни...

и ни...

и ни...

и ни...

и ни...

и ни...

и ни...

мисе посылать, мама, притворилась, что...

и дошли до Паморова...

Дорога на Мичку. Нам...

селе. Наша Красная Армия...

Фили...

продеи в...

Назад. И через некото...

и. Изю середочку нагн...

своем герале. И ночью пр...

вдвигали нас сбирене...

Полетели лес по...

Поблизости р-н...

получили быши тали да...

становя. До вой...

дом 14. Отец мать...

Бабушка. Война...

и дошли до Пам...

остался. Дочки...

Дорога на Мичку...

селе. Наша Красная Армия...

и горы и ни...

и ни...

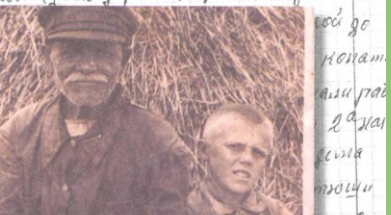
и ни...

и ни...

и ни...

и ни...

и ни...

1939-1945
НІКОЛИ ЗНОВУ

З повнотекстовою колекцією
«До 75-річчя завершення
Другої світової війни»
можна ознайомитися за посиланням

<http://escriptorium.univer.kharkov.ua/handle/1237075002/1835>